

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16728>

Özet

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği (AYNÖ), bireylerin romantik ilişkilerinde gelecekte **aldatma** eylemini gerçekleştirme olasılıklarına dair bilişsel eğilimlerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş **psikometrik** bir araçtır. Ölçek, Toplu-Demirtaş ve Tezer (2013) tarafından Türkçe'ye **uyarlama** çalışması yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin geçerlik ve **güvenirlilik** özelliklerini incelemiştir ve aracın tek boyutlu yapısının korunduğunu doğrulamıştır. AYNÖ, özellikle genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri üzerinde ilişkiler bağlamında niyet araştırmaları yapmak için kullanılmaktadır.

Ölçek, kısa ve öz yapıyla dikkat çekmekte olup, yedi maddeden oluşmaktadır. Bireylerin gelecekteki partnerlerini aldatma ihtimallerini ne kadar olasılığa gördüklerini 7'li **Likert ölçeği** üzerinden değerlendirilmelerini ister. Ölçek, ilişki danışmanlığı, sosyal psikoloji ve rehberlik alanlarında, aldatma davranışının öncüllerini ve ilişkisel risk faktörlerini incelemek için değerli bir araçtır.

Anahtar Kelimeler

Aldatma niyeti, Romantik ilişkiler, Sadakatsizlik, Psikometri, ilişki riskleri, Geçerlik, Güvenirlilik, Türkçe uyarlama.

Yazarlar

Ezgi Toplu Demirtaş, Ercan Tezer

Amaç

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin gelecekteki romantik partnerlerine karşı sadakatsizlik gösterme ihtimallerine dair sübjektif ve bilişsel niyet düzeylerini saptamaktır. Ölçek, kişinin mevcut ilişki durumundan ziyade, genel olarak ilişkilere dair tutum ve eğilimlerini, özellikle **aldatma** davranışına yönelik olasılık algısını ölçmeyi hedefler. Bu sayede, ilişkilerde sadakatsizliğe yol açabilecek kişisel risk faktörlerinin ve bilişsel hazlarının belirlenmesine katkı sağlar.

Bu araç, özellikle psikolojik danışmanlık ve rehberlik alanlarında, bireylerin ilişki dinamiklerini anlamalarına yardımcı olmak ve potansiyel riskli davranışları hakkında farkındalık yaratmak amacıyla kullanılmaktadır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması, Türk popülasyonunda ilişki niyetleri üzerine kültürel olarak hassas araştırmalar yapılmasına olanak tanımıştır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **niyet** (intention) yapısı üzerine kurulmuştur; bu yapı, kişinin belirli bir davranışta gelecekte gerçekleştireme olasılığına dair bilişsel hazırlık ifade eder. Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, bu niyetin tek boyutlu bir yapı olarak var olduğunu varsayar. Bu tek boyut, bireyin sadakatsizlik eylemine ne kadar yatkın veya eğilimli olduğunu temsil eder.

Yapısal olarak, ölçek maddeleri doğrudan gelecekteki partnerlere yönelik aldatma olasılığını sorgulamakta olup, bu da ölçülen yapıya net bir şekilde davranışsal niyet olduğunu göstermektedir. Bu yapı, genellikle ilişkisel tutumlar, bağışık düzeyi ve ahlaki değerlerle ilişkilendirilmektedir.

Geçerlik

Toplu-Demirtaş ve Tezer (2013) tarafından yürütülen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliği detaylı olarak incelenmiştir. Uyarlama sürecinde, orijinal ölçeğin ölçtüğü yapıyı Türk kültüründe de doğru bir şekilde ölçtüğünü doğrulamak amacıyla çeşitli geçerlik analizleri uygulanmıştır.

Yapılan analizler, Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin beklenen tek boyutlu yapıya korunduğunu göstermiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı **aldatma** niyetini başarıyla ölçtüğünü kanıtlamaktadır. Spesifik olarak, **yapı geçerliliği** çalışmaları, ölçeğin ilgili diğer psikolojik yapılarla beklenen yönde ilişkiler gösterdiğini ortaya koymuştur, ancak bu özet kapsamında spesifik korelasyon katsayıları belirtilmemiştir.

Güvenirlilik

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin güvenirlilik çalışmaları, ölçeğin hem iç tutarlılık hem de zamansal istikrar açısından yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermiştir.

İç Tutarlılık Güvenirliliği (Cronbach's Alpha): Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) .82 olarak hesaplanmıştır. Bu değer, ölçeği oluşturan maddelerin birbiriyle tutarlı olduğunu ve aynı yapıyı ölçtüğünü işaret eden güçlü bir bulgudur.

Test-Tekrar Test Güvenirliliği: Dört hafta arayla aynı denek grubuna uygulanan test tekrar test yöntemi sonucunda hesaplanan güvenirlilik katsayısı .85'tir. Bu yüksek katsayı, ölçekten elde edilen puanların zaman içinde istikrarlı ve tutarlı olduğunu, yani bireyin niyet düzeyinin kısa vadede büyük ölçüde değişmediğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği, **faktör analizi** sonuçlarına göre net bir şekilde **tek boyutlu yapı** sergilemektedir. Ölçek, toplam 7 maddeden oluşmakta olup, tüm maddeler tek bir ana faktör altında toplanmıştır.

Bu tek boyutlu yapı, ölçeğin sadece aldatmaya yönelik genel bir eğilimi ölçtüğünü ve bu niyetin alt boyutlara ayrılmadığını göstermektedir. Faktör analizi sonuçları, Türkçe uyarlama çalışmalarının psikometrik gerekliliklerini karşıladığını ve ölçeğin yapısal bütünlüğünün korunduğunu teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama (Adaptation)

Format: 7 maddeden oluşan, tek boyutlu, öz bildirim ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe (Türkçe uyarlaması Toplu-Demirtepe & Tezer, 2013).

Popülasyon Grubu: Genç yetişkinler ve üniversite öğrencileri (Uyarlama çalışması üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir).

Yaş Grubu: Genellikle 18 yaş ve üzeri yetişkin popülasyon.

Popülasyon Detayları: Romantik ilişki deneyimi olan bireylerden oluşan heterojen bir örneklem üzerinde kullanıma uygundur.

Test Metodolojisi: 7'li Likert ölçeği derecelendirmesi kullanılmaktadır (1 = **Hiç olası değil**'den 7 = **Tümüyle olası**). Yüksek puanlar, aldatmaya yönelik niyetin yüksek olduğunu gösterir.

Anahtar Kelimeler

İlişki danışmanlığı, Niyet teorisi, Güvenirlilik katsayısı, Tek boyutlu yapı, Aldatma, Likert ölçeği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ezgi Toplu Demirtepe

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Bilinmiyor/Mevcut değil

Kurum E-posta Adresi: ezgi@metu.edu.tr

Yazın Adresi: Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), (Uyarlama çalışmasının yapıldığı kurum).

Şüpheler, Ücret ve Test Yeri?

Test Yeri (Uyarılma): 2013

Kullanım Şüpheleri ve Ücret: Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanım genellikle yazarlara referans verilerek mümkündür. Ticari veya geniş ölçekli uygulamalar için sorumlu yazar Ezgi Toplu Demirtaş (ezgi@metu.edu.tr) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: aldatmaya-yonelik-niyet-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Temel Referans Kaynağı:

Toplu-Demirtaş , E. ve Tezer, E. (2013). Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği'nin Türkçe uyarılması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (39), 37-45.

Bu çalışmanın yayınlandığı dergi bağlantısı: pdrdergisi.org

Aldatmaya Yönelik Niyet Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddesi, orijinal dilde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemiştir.

(7m): Gelecekte birlikte olacağınız kişileri aldatma olasılığınız ne kadardır?